

Axel B. Lange: Da den Lov, som der her er Tale om at forlænge, blev gennemført for to Aar siden, udtalte jeg mig tvivlende over for, om det var muligt gennem denne Lovgivning at hindre stærke Prisstigninger paa Ejendommene. Der tales her væsentlig om Landejendomme, men Loven gælder jo alle Arter af Ejendomme, og det er ogsaa givet, at unormalt høje Priser, Spekulationspriser, er lige uheldige i alle Tilfælde, selv om Forholdene efter forrige Krig gjorde det mest mærkbart for Landejendommenes Vedkommende.

Naar man ser tilbage paa Udviklingen i de to Aar, Loven har været gældende, maa man sikkert indrømme, at det, man satte sig som Maal: at hindre Stigning i Ejendomspriserne, har man ikke opnaaet; men man kan naturligvis mene, at Priserne er steget mindre, end de vilde være steget uden denne Lovgivning, og ud fra den Betragtning vil derfor de fleste være af den Anskuelse, at det maa være naturligt at forlænge Loven. Hvis jeg følte mig overbevist om, at man igennem denne Lov kunde hindre voldsomme Prisstigninger, vilde jeg være en begejstret Tilhænger af Loven, for det er ganske afgjort, at voldsomme Udsving i den ene Retning altid efterfølges af lige saa voldsomme Udsving i den modsatte Retning, at en stærk Prisstigning paa Ejendomme — ligesom det vil være Tilfældet for Varer — engang vil komme til at efterfølges af et voldsomt Fald. Men det er vel i og for sig ikke Stigningen i Ejendomspriserne, man er saa stærkt ude efter at ville hindre. Det, der er Faren, er den stærkt forøgede Gældsstiftelse, og det er saa vigtigt — og det er det, jeg stiller mig noget tvivlende over for —, at man ikke faar den faste Gæld afløst af andre Former for Laan. Kautionslaan, Veksellaan og mange andre Maader at laane paa kan være lige saa farlige, ja, maaske i mange Tilfælde farligere end den faste Gæld. Jeg skal ikke komme ind paa de Betragtninger, jeg dengang gjorde gældende, men de gik ud paa, at jeg frygtede, at en saadan Fare kunde blive Følgen.

I det andet høje Ting har man fra en vis Side været stærkt inde paa, at man igennem denne Lovgivning hindrer unge Landmænd i at komme i Besiddelse af Ejendom, og Loven gør det naturligvis ogsaa vanskeligere — det pegede jeg ogsaa paa for to Aar siden — for de unge Landmænd at skaffe sig Ejendom. Et stort

Spørgsmaal er det imidlertid, hvis Priserne kommer alt for højt op, om det saa er saa uheldigt, at unge Landmænd ikke i større Udstrækning har faaet Lejlighed til at købe Ejendom og stifte for stor Gæld. Efter min Mening sker der mindre Ulykke ved, at en Mand sætter Kapital i en Ejendom, som han køber til en alt for høj Pris, naar det er Kapital, han ikke har Anvendelse for paa anden Maade, end hvis den unge Landmand, for hvem det er hans Fremtidserhverv, det drejer sig om, køber for dyrt, hvis han kommer i for stor Gæld, enten denne Gæld nu er tinglyst, eller den findes under anden Form. Men selv om jeg for to Aar siden var og ogsaa i Dag stadig er meget skeptisk over for Lovens Virkninger, mener jeg, at naar man er gaaet ind paa dette Forsøg, maa man ogsaa føre det videre.

Den virkelig store Fare, som man søger at undgaa, har vi efter min Mening slet ikke været ude for endnu. Den virkelig store Prisstigning har vi ikke været udsat for, hverken hvad angaar Varer eller Ejendomme. Det var ogsaa først efter Afslutningen af den forrige Krig, at de virkelig store Prisstigninger fandt Sted, og det kan meget vel gaa paa samme Maade denne Gang: at naar Krigen engang er forbi, staar vi med et uhyre Behov for Indførsel af fremmede, meget nødvendige Varer, samtidig med at der vil være en stærk Tonnagemangel; vi vil da komme ud for stærkt stigende Priser, Prisstigninger, som ingen Priskontrol vil kunne hindre, for man vil aldrig kunne vente, at der kan føres fremmede Varer hjem og sælges til Priser, som ikke dækker Indkøbsprisen. Og en stærk Stigning i Priserne paa Varer, derunder Landbrugsvarer, Korn, som der, hvis vi skal bringe vor Produktion af Landbrugsprodukter op igen, vil være stærkt Brug for, vil naturligvis ogsaa paavirke Priserne paa Ejendomme og i en vis Periode, selv om den bliver kort, gøre Landbrugs-ejendomme mere indbringende, end de var før Krigen, og ogsaa mere indbringende, end de er nu.

Derfor mener jeg, at den virkelige Fare kan vi slet ikke overse i Øjeblikket, den ligger ude i Fremtiden; men hvis man tror, at man ad denne Vej kan naa til at hindre Ulykkerne eller i hvert Fald formindske dem, saa er det naturligt, at man gennemfører dette Forslag, og tillige, at man, naar Loven om ret kort Tid igen udløber, gaar til en ny Forlængelse.

Ud fra disse Betragtninger kan jeg